

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 699/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Hurtišom, Matice slovenskej 17, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 Cpr 1/2013 z 18. februára 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 CoPr 2/2015 z 9. marca 2016, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED], odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cpr 1/2013 z 18. februára 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 CoPr 2/2015 z 9. marca 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 Cpr 1/2013 o určení, že pracovný pomer žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 2. rade so spoločnosťou ██████████ ako zamestnávateľom trvá. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že pracovné pomery oboch žalobcov ako zamestnancov so spoločnosťou ██████████ ako zamestnávateľom trvajú. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom krajský súd svojím napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa žalobkyne v 2. rade potvrdil a v časti týkajúcej sa žalobcu v 1. rade rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 241 ods. 2 písm. a) v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 237 ods. 1 písm. f) OSP] a že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP]. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o podanom dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 134/2016 z 22. júna 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) tak, že ho odmietol.

Sťažovateľ zastáva názor, že napadnutý rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu nie sú *„dostatočne riadne a vyčerpávajúco odôvodnené. Odôvodnené rozhodnutia nie sú presvedčivé a sú to otázky zásadného právneho významu, ktoré je potrebné dostatočne riadne a vyčerpávajúco odôvodniť.“*. Podľa jeho názoru vo veci

konajúce súdy neodpovedali na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Konanie ako celok nevykazuje znaky spravodlivosti, čo odôvodňuje takto:

«Prvostupňový súd a odvolací súd nepostrehol, že právo, ktoré bolo uplatnené v konkurznom konaní už zaniklo, teda ide o inštitút preklúzie práva. Preklúziu práva skúma súd z úradnej povinnosti...

... Súdy sa nevysporiadali zo základnou otázkou naliehavého právneho významu a to konkurz na spoločnosť bol vyhlásený dňa 13. 5. 2011 a navrhovateľka sa domáhala svojho práva až v roku 2013. Ak mala navrhovateľka stav právnej neistoty mohla sa domáhať svojho práva v rámci konkurzného konania.

Z hore uvedených dôvodov nie je možné, aby takáto žaloba na určenie trvania pracovného pomeru mala daný naliehavý právny záujem...

... Súd prvého stupňa ani odvolací súd sa nevysporiadali s otázkou náplne práce, ktorá bola fiktívne vytvorená pre účely určovacej žaloby...

... Prvostupňový súd ako aj odvolací súd právny stav nezhodnotil a nevedel, že keď právo zaniklo, o čo opiera svoje rozhodnutie znovu konať o veci. Takýmto konaním bolo porušené právo na spravodlivý proces. Nie je možné dať ochranu takému konaniu, ktoré je v rozpore so zásadou právnej istoty.

... porušenie práva na spravodlivý proces vidíme v tom, že sa súdy nevysporiadali s otázkou rozporu s dobrými mravmi. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako je zrejmé sú manželia, svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú priatelia navrhovateľov. Taktiež všetci štyria vykonávali funkcie či už predsedu predstavenstva alebo jeho člena, resp. predsedu dozornej rady resp. jeho členmi. Vzhľadom na túto rodinnú a priateľskú prepojenosť je evidentné, že spoločnosť riadili a ovplyvňovali dve rodiny... Od čias prevzatia riadenia spoločnosti navrhovateľmi, spoločnosť upadala a vždy sa to riešilo predajom majetku. Spoločnosť upadala, pretože sa jej nikto nevenoval a tak vyzerala aj tzv. pracovná doba. Ani navrhovateľ a to ani svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nevykonávala svoju pracovnú činnosť na pracovisku ale doma. Takto fungovali niekoľko rokov až do času, kým spoločnosť nepadla do konkurzu... Navrhovatelia používali spoločnosť iba na príjem do spoločnej domácnosti. Uvedenú spoločnosť mali ako svoj podnik a tak sa aj správali. V prípade, že by tomu tak nebolo, riadne by vykonávali prácu na pracovisku, čo preukázané v konaní nebolo. Ich činnosť bola iba vybrať finančné prostriedky zo spoločnosti, čo

fiktívnymi pracovnými zmluvami docielili... Žiadame súd, aby takémuto konaniu nedal právnu ochranu a určil ich konanie ako protizákonné...

... Z hore uvedených dôvodov nie je možné, aby takáto žaloba na určenie trvania pracovného pomeru mala daný naliehavý právny záujem. Tiež uvádzame, že cieľ žalobcu je len podanie novej žaloby na plnenie. Uvedený spor sa neskončí žalobou na určenie trvania pracovného pomeru, ale žalobca chce podať novú žalobu na plnenie. Pracovnoprávne nároky, ktoré si neuplatnili v konkurznom konaní, žalobca bude prihlasovať ako pohľadávku proti podstate v konkurznom konaní.

S týmito otázkami sa súdy nevysporiadali, neboli dostatočne odôvodnené. Taktiež nebolo z rozhodnutí zrejme akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili. Odôvodnenie rozsudku nebolo presvedčivé.»

Podľa názoru sťažovateľa uvedeným postupom vo veci konajúcich súdov bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoPr/2/2015 zo dňa 9. 3. 2016 a Okresného súdu v Prievidzi č. k. 9 Cpr/1/2013 zo dňa 18. 2. 2015 porušené bolo.

2) Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoPr/2/2015 zo dňa 9. 3. 2016 rozsudok okresného súdu v Prievidzi č. k. 9 Cpr/1/2013 zo dňa 18. 2. 2015 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Prievidza vracia na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu. Porušenie označených práv napadnutými rozhodnutiami sťažovateľ odôvodňuje tým, že vo veci konajúce súdy sa nezaoberali všetkými pre vec podstatnými skutočnosťami a svoje rozhodnutia nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnili.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o základných právach alebo slobodách alebo ľudských právach a základných slobodách vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov je podmienená princípom subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy). Právomoc ústavného súdu preto nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07, II. ÚS 523/2014). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, nemá ústavný súd právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, pretože príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu označených práv bol v odvolacom konaní krajský súd. Sťažovateľ právo podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu využil a krajský súd o ňom riadne rozhodol.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudli právoplatnosť 28. mája 2013, pričom sťažnosť bola sťažovateľom odoslaná na poštovú prepravu 25. augusta 2017 a ústavnému súdu doručená 28. augusta 2017, teda sťažovateľ podal sťažnosť zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pritom zohľadnil ako rozhodujúcu skutočnosť, že sťažovateľ sťažnosťou nenamieta porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, čo je v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu (napr. III. ÚS 34/2012, III. ÚS 543/2012) nevyhnutným predpokladom na aplikáciu taktiež ustálenej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) sťažovateľovi a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva

z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54), v prípade sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu (obdobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, IV. ÚS 58/2011). Pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti ústavný súd totiž musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde a z toho, že ak sťažovateľ uplatnil mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietol ako neprípustný, mal namietat' vo svojej sťažnosti aj postup dovolacieho súdu, resp. jeho rozhodnutie, čo však v danej veci sťažovateľ neurobil. Za splnenia tejto podmienky, aj keby došlo k situácii, že ústavný súd pochybenie v postupe a rozhodnutí dovolacieho súdu nezistí a porušenie práv sťažovateľa nevysloví, mohol by aj napriek tomu súčasne preskúmať aj rozhodnutie odvolacieho súdu (napadnutý rozsudok krajského súdu ako odvolacieho súdu).

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti nenamieta porušenie ústavou a dohovorom garantovaných práv uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, prípadne postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Za týchto okolností bolo potrebné počítat' plynutie lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde od právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (ako odvolacieho súdu), a nie od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa (m. m. II. ÚS 509/2015, II. ÚS 687/2015, II. ÚS 170/2016, II. ÚS 365/2016), a preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017